Vlaamse overheid

OPROEPREGLEMENT PROJECTOPROEP HOUTKANTEN LOKALE BESTUREN 2023

INHOUDSOPGAVE

1 Inleiding ... 2
1.1 Visie 2
1.2 Doelstellingen 3
2 Timing ... 3
3 Algemene voorwaarden en bepalingen ... 4
3.1 Projectpromotor en partnerschap 4
3.1.1 Partnerschap op maat 4
3.2 Projectlocatie en ligging 6
3.3 Aanplantingen en duurzaam onderhoud 7
3.3.1 Lijnvormige houtige kleine landschapselementen 7
3.3.2 Soortkeuze en plantgoed: 7
3.3.3 Nazorg en duurzaam onderhoud 9
3.4 Andere voorwaarden en bepalingen 9
4 Procedure ... 11
4.1 Een projectaanvraag indienen 11
4.2 Ontvankelijkheid van de projectaanvraag 12
4.3 Selectieprocedure 12
4.3.1 Verloop van selectieprocedure 12
4.3.2 Beoordelingscriteria 12
4.4 Uitvoering 14
4.5 Rapportering en einduitbetaling 14
5 Financiering en kosten die in aanmerking komen ... 16
5.1 Kosten die in aanmerking komen 16
5.1.1 Kosten voor aanplant 17
5.1.2 Nazorg en beheerwerken 17
5.1.3 Kosten voor begeleiding van werkzaamheden, initiatieven voor draagvlakverbreding en opstart beheer. 18
5.2 Financiering 20
6 Communicatie over het project ... 21
7 Terugvordering van subsidies ... 21
8 Contact ... 21
9 Inspiratie en nuttige links ... 22
10 Beleidsevaluatie en opvolging van indicatoren ... 22
11 Bijlagen ... 23
11.1 Lijst normbedragen voor aanplantingen en bescherming van de aanplant en technische voorwaarden 23
11.2 Plantenlijst 26

1 INLEIDING

Dit document geldt als oproepreglement voor de projectoproep voor de aanplant van houtkanten in 2023.

De projectoproep is specifiek gericht naar gemeenten en provincies. Veel houtkanten liggen immers op publiek domein, langs wegen of waterlopen. Met de oproep wordt het beheer en de aanleg van nieuwe houtkanten op openbaar domein gestimuleerd, om zo de biodiversiteit te versterken en om bij te dragen aan het halen van de klimaatdoelstellingen.

Binnen deze projectoproep worden “houtkanten” ruim geïnterpreteerd: ze omvatten alle lijnvormige houtige kleine landschapselementen die we traditioneel in ons Vlaamse landschap en streken aantreffen: houtkanten, knotbomen, bomenrijen, hagen, heggen en dreven.

1.1 VISIE

Met het houtkantenplan wil de Vlaams Minister van Omgeving het netwerk van houtige kleine landschapselementen op het platteland kwantitatief en kwalitatief versterken als ruggengraat voor een klimaatrobuust en biodivers buitengebied.

Deze projectoproep geeft mee uitvoering aan de uitbreiding van het houtkantennetwerk door aanplant van nieuwe bomen en struiken te stimuleren bij gemeenten en provincies. Tegelijkertijd zet de oproep ook in op een meer kwalitatief houtkantennetwerk door aandacht voor autochtoon plantgoed, door herstel van sterk gedegradeerde houtkanten mogelijk te maken, én door het duurzaam beheer van die nieuwe landschapselementen.

Lokale besturen krijgen binnen de oproep ook de kans om het draagvlak te vergroten door lokale initiatieven op te zetten rond de aanplant en/of het latere beheer (vorming, initiatieven inzake kennisopbouw, draagvlakverbreding en betrokkenheid van andere lokale actoren bij het project).

Hoewel landbouwers, als beheerders van de open ruimte in Vlaanderen, een belangrijke rol spelen bij het aanplanten en onderhouden van houtkanten, zijn landbouwers niet de doelgroep voor deze oproep. Zij kunnen voor het aanplanten en het beheer van houtkanten immers al gebruik maken van andere bestaande stimuli en ondersteuning (Vlaams Landbouw investeringsfonds voor o.a. aanplant van kleine landschapselementen; beheerovereenkomsten voor het onderhoud ervan). Deze oproep is een aanvulling op de inspanningen van de landbouwers en richt zich specifiek tot gemeenten en provincies die als eigenaars en beheerders van wegen en waterlopen ook gronden en zones in eigendom of beheer hebben, waar houtige kleine landschapselementen van aanzienlijke omvang groeien of aangeplant kunnen worden.

1.2 DOELSTELLINGEN

Met deze projectoproep beogen we een uitgebreider en beter netwerk aan houtige kleine landschapselementen in het buitengebied.

Via deze oproep stimuleren we gemeenten en provincies om nieuwe hagen, heggen, bomenrijen, knotbomenrijen, dreven en houtkanten **aan te planten** en op die manier lokaal invulling te geven aan de **klimaatdoelstellingen**. Bomen en struiken slaan immers koolstof uit de atmosfeer op tijdens hun groei én helpen om de broeikasgasemissies te verminderen. Dankzij de nieuwe aanplantingen en door ook **nazorg en onderhoud** in de eerste jaren mee te nemen, evenals het **latere beheer**, zorgen we voor een toekomstgerichte en langdurige bijkomende koolstofopslag die gegarandeerd wordt op lange termijn. We beogen over alle oproepen heen minstens 12.000 ton CO_2-opslag, wat het equivalent is van meer dan 100km nieuwe houtige landschapselementen.

Daarnaast zijn die houtige landschapselementen op het platteland ook voor de **biodiversiteit** zeer belangrijk. Hagen, heggen, bomenrijen, knotbomenrijen, dreven en houtkanten zijn immers de habitats van heel wat inheemse flora en fauna (verblijfplaats, nestgelegenheid en voedselbron). Daarnaast vormen ze ook belangrijke en noodzakelijke verbindingen tussen de natuur- en bosgebieden die in Vlaanderen sterk verspreid zijn en nadeel ondervinden van de versnippering van ons landschap. Helaas zagen we de laatste decennia veel houtige landschapselementen degraderen of zelfs helemaal verdwijnen om verschillende redenen. Deze oproep moet de netwerkvorming tussen natuur- en bosgebieden versterken, de biodiversiteit op lokale schaal bevorderen.

Naast bijkomende houtkanten zetten we met deze projectoproep ook in op de **kwalitatieve versterking** van het netwerk: door het gebruik van **inheems én autochtoon** plantgoed maken we besturen bewust rond dit thema en stimuleren we indirect de opkweek ervan. Verder kunnen ook sterk gedegradeerde houtige kleine landschapselementen hersteld worden. Tot slot wordt het kwaliteitsvol onderhoud meegenomen door de nazorg en beheerwerken in de eerste jaren na aanplant te integreren en het verder planmatig onderhoud op langere termijn te faciliteren. Beheer in de eerste tien tot twintig jaren van nieuwe houtige kleine landschapselementen is cruciaal in functie van goede ontwikkeling en uitgroei rekening houdend met randvoorwaarden uit de directe omgeving (vlotte en veilige doorgang van verkeer, onderhoud van waterloop, enz.). Van zodra de gewenste beheervorm bereikt is, vormt een regulier beheer de garantie op een lange levensduur en bijgevolg op een langdurige koolstofopslag en standvastig landschapselement in de omgeving.

2 TIMING

- Lancering oproep: oktober 2023
- Indienen projecten: 15 maart 2024
- Beoordeling en jurering: april en mei 2024
- Vastlegging en mededeling resultaten: eind mei 2024
- Start uitvoering projecten: zomer 2024

3 ALGEMENE VOORWAARDEN EN BEPALINGEN

3.1 PROJECTPROMOTOR EN PARTNERSCHAP

Elk project wordt ingediend door één **projectpromotor**. De projectpromotor is de begunstigde van de subsidie en staat in voor de inhoudelijke en financiële opvolging van het project. Een projectpromotor kan meerdere projecten indienen.

De projectpromotor kan **enkel behoren** tot één van onderstaande categorieën:

1. gemeenten, gemeentelijke verzelfstandigde agentschappen, intergemeentelijke samenwerkingsverbanden (zoals Regionale Landschappen en andere intergemeentelijke samenwerkingsvormen), OCMW's en verzelfstandigde agentschappen van het OCMW;
2. provincies en provinciale verzelfstandigde agentschappen;

Als meerdere van voorgaande categorieën samenwerken binnen één project, treedt één van hen op als promotor, de andere(n) als partner. Als een intergemeentelijke samenwerkingsverband optreedt als promotor dient minstens één gemeente of provincie op te treden als partner.

In functie van het project mag de projectpromotor andere partners betrekken die hem/haar begeleiden en ondersteunen in het hele project of delen ervan (zie 3.1.1) en waarmee samengewerkt wordt. Een partner kan een inhoudelijke en/of financiële rol hebben in het project. Onder financiële rol wordt verstaan het inbrengen van een deel van de eigen middelen in het project en/of het indienen van kosten waarvoor subsidie wordt gevraagd.

De Vlaamse Gemeenschap, het Vlaamse gewest en de verzelfstandigde agentschappen van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest kunnen partner zijn, maar geen subsidies vragen voor gemaakte kosten.

Bij twijfel moet de projectpromotor contact opnemen met de VLM.

3.1.1 Partnerschap op maat

Een projectpromotor mag samenwerken met andere partners naargelang de capaciteit en deskundigheid van de partner voor deze projectoproep en naargelang de beoogde realisatie.

Goede begeleiding is nodig bij de planningsfase, de aanplant en tot en met eerste jaren na aanplant. Die expertise is aanwezig bij diverse organisaties die momenteel samenwerken met of dienstverlening aanbieden voor lokale besturen rond groenprojecten en beheer, hen begeleiden daarbij of in opdracht van hen werken: middenveldorganisaties met werking rond landschaps-, natuur- en groenbeheer (bv. Regionale Landschappen; maatwerkbedrijven met werking rond landschaps-, natuur- en groenbeheer; ...)

Daarnaast kan een de promotor ook een private externe dienstverlener inschakelen bij het project (studiebureau, landschapsarchitecten en groenontwerpers). Zij worden evenwel niet beschouwd als

projectpartner, maar de kosten van de externe dienstverlening kunnen wel ingebracht worden door de projectpromotor.

De rol van elke projectpartner wordt verduidelijkt in de subsidieaanvraag.

Tussen de projectpromotor en elke projectpartner wordt een samenwerkingsovereenkomst of een intentieverklaring tot samenwerking opgesteld en bij de subsidieaanvraag gevoegd.

3.2 PROJECTLOCATIE EN LIGGING

De ingediende projecten voor deze oproep moeten in het **Vlaamse Gewest** liggen. Ze omvatten locaties waar bomen en/of struiken aangeplant zullen worden, die kunnen uitgroeien tot **lijnvormige houtige kleine landschapselementen** langs wegen, trage wegen, fietsostrades, waterlopen, bermen langs waterlopen, perceelsranden, enz.

Locaties in beheergebieden voor weidevogels worden uitgesloten van subsidie.

Vlakvormige aanplantingen (meer dan 10 m breed) met een park- of boskarakter komen dus niet in aanmerking voor deze oproep.

Een projectaanvraag mag **meerdere locaties** omvatten waar aanplantingen voorzien worden die een **landschapsecologisch verband** vertonen door nabijheid, ligging in hetzelfde gebied, netwerk van kleine landschapselementen, landschapsstructuur of -element, enz.

De uitgangssituatie van de zones kan verschillen:

- Er staan momenteel geen bomen of struiken; het gaat dus om de aanplanting van een volledig nieuw houtig landschapselement;
- Er resteren enkele bomen of struiken van een houtig landschapselement dat in slechte staat en gefragmenteerd is. Dankzij de aanplant wordt het substantieel aangevuld en hersteld.

De locaties beantwoorden aan volgende bijkomende voorwaarden:

- Inzake eigendomstoestand of gebruiksrechten betreft het één van de volgende categorieën:
    - publiek domein in eigendom van de projectpromotor;
    - zones waar de betreffende projectpromotor juridisch rechten heeft om aanplantingen uit te voeren (zgn. “plantrecht”);
    - locatie waar de betreffende projectpromotor via een overeenkomst met de eigenaar en beheerder de toelating verkregen heeft om aanplantingen uit te voeren en in stand te houden;
- De locatie behoort voor het grootste deel tot het buitengebied dat we als volgt definiëren: *de open ruimte en het landschap buiten de bebouwde kernen, met een zeer lage bebouwingsdichtheid. De onmiddellijke omgeving wordt gekenmerkt door een hoofdaandeel landbouwgebruik of natuur- en bosgebieden met verspreide bebouwing.* De kaart van ‘Samenhangende Open Ruimte Gebieden (SORG)’ wordt beschouwd als indicatief, aanplantingen in woonkernen worden uitgesloten van subsidiëring.

Om een voldoende lange levensduur van de aanplantingen te garanderen moet de eigendomssituatie van het projectgebied duidelijk zijn. Daarvoor moet één van onderstaande bewijsstukken aangeleverd worden:

- Een kadastraal uittreksel van de locaties waar wordt aangeplant;
- Een bewijs van eigendom of juridisch document dat recht op aanplantingen bewijst;

Uit de aanvraag moet blijken dat het gebruik voor KLE’s voor de komende twintig jaar gegarandeerd is. Daarvoor moet één van onderstaande bewijsstukken aangeleverd worden:

- Een overeenkomst tussen de eigenaar en de projectpromotor die duidelijk weergeeft dat de locatie gedurende een periode van minimum 20 jaar ter beschikking wordt gesteld aan de aanvrager.
- Verklaring op eer of uittreksel uit de notulen van het college van burgemeester en schepenen dat weergeeft dat de aanplantingen gedurende een periode van minimum 20 jaar in stand gehouden worden.

3.3 AANPLANTINGEN EN DUURZAAM ONDERHOUD

De projectoproep ondersteunt zowel de aanplantingen van lijnvormige houtige kleine landschapselementen, laat de nazorg en beheerwerken in de eerste jaren uitvoeren én zet het regulier beheer op langere termijn op weg. Om die reden komen kosten voor zowel de aanplantings- als beheerwerken in aanmerking, evenals kosten voor de voorbereiding, supervisie en toezicht/controle daarbij.

3.3.1 Lijnvormige houtige kleine landschapselementen

Naargelang de kenmerken, verschijnings- en beheervorm van de lijnvormige houtige kleine landschapselementen onderscheiden we volgende types in Vlaanderen die onderling nog variëren qua soortensamenstelling, erfgoedwaarde, situering in het landschap (locatie in relatie tot historische landgebruikspatronen), en streekgebonden beheervormen:

- Houtkanten groeien spontaan uit of worden periodiek als hakhout gekapt. Houtwallen zijn houtkanten die op een verhoogde plaats staan.
- Heggen en hagen zijn lijnvormige begroeiingen waarin struweelsoorten overheersen. Heggen groeien breed uit, hagen worden met een korte omlooptijd geschoren of geknipt. In heggen en hagen overheersen gewoonlijk doornstruiken, meestal meidoorn of sleedoorn.
- Bomenrijen omvatten één, soms twee of meerdere rijen van bomen die gewoonlijk op regelmatige afstand van elkaar staan. Dreven hebben meerdere rijen en worden gekenmerkt door een zeer uniform en regelmatig patroon van plantverband, boomkeuze, enz. Een andere bijzondere vorm van bomen, die vaak langs perceelsscheidingen of grachten staan, zijn knotbomen. Door het periodiek kappen van de takken op een bepaalde hoogte boven de grond, ontstaan knoesten waaruit telkens weer nieuwe takken groeien. Meestal gaat het om wilgen, vaak ook om elzen, populieren, eiken, haagbeuk of essen.

De technische voorwaarden bij de afzonderlijke types worden in bijlage besproken, samen met het forfaitair subsidiebedrag dat kan toegekend worden voor de aanplanting.

De combinatie van verschillende types op een locatie, bv. bomenrij en houtkanten, is mogelijk als aan de technische voorwaarden wordt voldaan.

3.3.2 Soortkeuze en plantgoed:

3.3.2.1 Inheemse en streekeigen soorten

In functie van de biodiversiteit en de streekgebonden typologieën van houtige kleine landschapselementen, worden er voor de aanplantingen **uitsluitend inheemse en streekeigen** boom- en struiksoorten gebruikt die geschikt zijn voor de standplaats (bodem, waterhuishouding, enz.). Voor hagen, heggen en houtkanten wordt er bovendien ook aandacht geschonken aan soorten die een sterke bloei kennen en **gunstig zijn voor de wilde bestuivers** (cf. Vlaams actieplan wilde bestuivers). De projectaanvraag omvat een voorstel van soortkeuze op hoofdlijnen gebaseerd op handleidingen, aanbevelingen of advies van experten. In bijlage vindt u een plantenlijst van inheemse bomen en struiken die kunnen gebruikt worden.

3.3.2.2 Autochtoon plantgoed

Autochtoon plantgoed of 'Planten van Hier' zijn afstammelingen van bomen en struiken die zich na de laatste ijstijd spontaan in onze gebieden gevestigd hebben. Omdat deze moederbomen en -struiken hier al zo lang vertoeven, zijn ze perfect aangepast aan de bodem en de leefomstandigheden in onze streken. Bovendien hebben onze fauna en flora zich aangepast aan de groei- en bloeicyclus van die autochtone bomen en struiken. Hun voortbestaan wordt deels bedreigd omdat dergelijk plantgoed concurrentie ondervindt door invoer van goedkoper zaad- of plantgoed van elders. Nochtans gedijen ze beter in onze streken én worden ze in onze regio opgekweekt, met bijgevolg ook een lokale economische meerwaarde.

Deze oproep stimuleert het gebruik van autochtoon plantgoed en ondersteunt en moedigt indirect ook de opkweek ervan aan in onze regio. Aanplantingen worden daarom uitgevoerd met autochtoon plantgoed opgekweekt uit erkende herkomsten van streekeigen en inheemse soorten, volgens het kwaliteitslabel 'Plant van hier'. Als er onvoldoende autochtoon plantgoed beschikbaar is bij de leveranciers, kan daarvan afgeweken worden mits motivering of er kan gekozen worden voor een soort waarvan nog voldoende autochtoon plantgoed beschikbaar is.

Voor sommige soorten is er geen autochtoon plantgoed beschikbaar bij gebrek aan erkende oogstlocaties, en mag er dus afgeweken worden van deze voorwaarde.

Ook voor de aanplant van knotbomen door poten van een bestaande boom te gebruiken, wordt een uitzondering gemaakt omdat er geen certificering voorhanden is.

Voor een overzicht van het beschikbaar erkend plantmateriaal, kunt u de Lijst Aanbevolen Herkomsten van het INBO [1]raadplegen. Hier staan alle herkomsten met oorsprong 'autochtoon' of 'vermoedelijk autochtoon' opgelijst. Enkel van deze soorten en bijbehorende herkomsten is het mogelijk, overeenkomstig de beschikbaarheid bij de erkende bosboomkwekers, om autochtoon plantmateriaal met het bijbehorende label 'Plant van hier' te verkrijgen bij erkende bosboomkwekers.

Erkende bosboomkwekers moeten het autochtoon karakter van inheemse bomen en struiken garanderen via het afleveren van een officieel 'document van de leverancier'[2]. De erkende bosboomkweker is hiervoor verantwoordelijk en dit document moet de levering van het plantmateriaal vergezellen. Maak hierover goede afspraken bij het plaatsen van de bestelling aangezien dergelijke documenten na levering van het

[2] Overeenkomstig het Technisch Controlereglement van de Dienst kwaliteit van het departement Landbouw en Visserij gebaseerd op Europese Richtlijn 1999/105/EG

plantmateriaal niet meer kunnen afgeleverd worden. Dit ‘document van de leverancier’ voegt u als bewijsstuk toe bij het inhoudelijke eindverslag.

3.3.3 Nazorg en duurzaam onderhoud

Binnen deze projectoproep worden de **nazorg en de eerste beheerwerken** in de looptijd van het project (4 jaar) vergoed. Daarnaast wordt ook het regulier en kwalitatief onderhoud achteraf gestimuleerd en op weg gezet.

De nazorg omvat de werkzaamheden om de struiken en bomen in de eerste jaren goed te verzorgen. Ook de heraanplant van plantjes die niet groeien of afgestorven zijn, zit daar in.
Daarna is het duurzaam onderhoud van groot belang voor een lange levensduur van de haag, heg, bomenrij, knotbomenrij, houtkant, dreef, enz. Een natuurlijke ongecontroleerde uitgroei is bij deze types quasi nooit aan de orde. Ze hebben allemaal één of andere vorm van regulier onderhoud of beheer nodig om ze de eerste twintig jaren na aanplant te laten uitgroeien tot het gewenste eindbeeld (haag, heg, knotboom, enz.) én in latere fase hun natuurlijke groei te sturen en/of onder controle te houden om diverse redenen (omvang in de hand houden ten aanzien van aanpalend landbouwgebruik; doorgang verkeer garanderen; enz.).

Daarom faciliteert de oproep de opmaak van een beheerplanning, initiatieven voor een kwaliteitsvolle uitvoering van het beheer (vorming, opleiding, ondersteuning, enz.) en draagvlakverbreding. Het planmatig beheer op lange termijn wordt gegarandeerd door de invoer van gegevens in een planningssysteem bij de gemeente, provincie of latere beheerder.

Verder stimuleert de oproep de gemeenten en provincies ook om nieuwe initiatieven intern en extern op te zetten rond het regulier en kwalitatief beheer, zoals de nodige vorming aanbieden voor de latere beheerder (eigen diensten of projectpartner), kennisopbouw starten, bepaalde doelgroepen betrekken of inschakelen bij beheerplanning en -uitvoering om draagvlak te vergroten.

3.4 ANDERE VOORWAARDEN EN BEPALINGEN

Aanplantingen als compensaties voor een administratieve of rechterlijke maatregel (omgevingsvergunning, overtreding, enz.) komen niet in aanmerking voor subsidie uit deze oproep. Ook percelen waar kleine landschapselementen verwijderd werden door de projectpromotor of partner in de 5 jaar voorafgaand aan de aanvraag, komen niet in aanmerking voor deze subsidie.

Bij aanvang van het project liggen de locatie(s) en het beoogde type houtkant vast. Werken met zoekzones is mogelijk als voldaan wordt aan de voorwaarden in verband met de projectlocatie en eigendomssituatie (zie 3.2). Eventuele wijzigingen aan locatie(s) en type in de loop van het project worden gemeld én gemotiveerd aan de VLM.

De concrete uitvoering van het project bedraagt maximum 4 jaar. Zie paragraaf 4.4 voor mogelijkheden tot verlenging.

Het project mag niet in strijd zijn met de wetgeving. De subsidie in het kader van deze oproep is geen garantie om vergunningen te bekomen. De projectpromotor informeert zich daarom best op voorhand over de

eventueel aan te vragen vergunningen. Vergunningsplichtige werken die niet vergund worden, zullen niet gesubsidieerd worden.

Pesticiden gebruiken op de locatie van de aanplantingen is verboden, zowel voor, tijdens als na de aanplanting.

Een aanvraag geeft niet automatisch recht op financiering.

De wet op de overheidsopdrachten moet gevolgd worden als die van toepassing is.

4 PROCEDURE

4.1 EEN PROJECTAANVRAAG INDIENEN

De projectaanvraag bevat volgende elementen:

- begin- en einddatum (de uitvoering van een project kan maximaal 4 jaar duren);
- projectpromotor en het eventuele projectpartnerschap;
- voorstel en motivering van de voorziene houtige kleine landschapselementen (typering, soortenkeuze, locatie, aanpak beheer, enz.)
- situering van de precieze locatie(s) van de houtige kleine landschapselementen;
- de beoogde acties inzake draagvlakverbreding;
- een plan van aanpak en tijdsplanning;
- een projectbegroting;

De projectaanvraag bevat ook een aantal verplichte bijlagen:

- Een kaart die de precieze locatie(s) van de houtige kleine landschapselementen aangeeft op verschillende schaalniveaus;
- Een kadastraal uittreksel van de locaties waar wordt aangeplant, bewijs van eigendom of juridisch document dat recht op aanplantingen bewijst
- Bewijs dat het gebruik voor houtige kleine landschapselementen voor de komende twintig jaar gegarandeerd is via een verklaring op eer, uittreksel uit de notulen van het college van burgemeester en schepenen of een gebruiksovereenkomst met de eigenaar;
- Engagementsverklaringen met de partners indien van toepassing (zie voorbeeldformulier);
- Een gedetailleerde projectbegroting in het bijgevoegde sjabloon;
- Andere subsidies (indien van toepassing);
- Vergunningen (indien reeds beschikbaar bij de projectaanvraag).

Als u een projectaanvraag wil indienen, vult u daarvoor het aanvraagformulier in en het sjabloon voor de projectbegroting.

Het aanvraagformulier en de bijlagen moeten per mail bezorgd worden aan de Vlaamse Landmaatschappij via houtkanten@vlm.be, uiterlijk op 15 maart 2024.

4.2 ONTVANKELIJKHEID VAN DE PROJECTAANVRAAG

Een projectaanvraag is ontvankelijk als:

- het aanvraagformulier volledig en correct ingevuld en ondertekend is.
- de projectlocatie en de omgeving beschouwd worden als buitengebied en beantwoorden aan de bijhorende criteria (zie §3.2 projectlocatie en ligging).
- het aanvraagformulier en de verplichte bijlagen uiterlijk op 15 maart 2024 ingediend werden bij de VLM.

Als de bijlagen niet toegevoegd zijn, zal de VLM de ontbrekende stukken opvragen. De aanvrager heeft dan nog 10 werkdagen om de ontbrekende bijlagen te bezorgen. Als dat niet gebeurt, wordt de projectaanvraag onontvankelijk verklaard. De jury zal de projectaanvraag dan niet verder beoordelen of goedkeuren.

4.3 SELECTIEPROCEDURE

4.3.1 Verloop van selectieprocedure

Een jury beoordeelt de ontvankelijke projectvoorstellen aan de hand van onderstaande beoordelingscriteria. Op basis van de beoordeling worden de projectvoorstellen gerangschikt. De goedkeuring van de projecten en toekenning van de subsidies gebeurt volgens de opgestelde rangschikking.

Projecten kunnen ook gedeeltelijk goedgekeurd worden als bepaalde locaties niet voldoen aan de gestelde voorwaarden.

De minister legt bij ministerieel besluit de geselecteerde projecten en financieringsbedragen vast, evenals de begindatum van de projectuitvoeringstermijn. De VLM brengt de aanvragers op de hoogte van de beslissing. De resultaten van de oproep en de geselecteerde projecten worden vermeld op de website van VLM en bekendgemaakt via een persbericht.

4.3.2 Beoordelingscriteria

De projectaanvragen worden beoordeeld volgens onderstaande criteria.

De verschillende criteria zijn onderling evenwaardig en worden in hun totaliteit voor het project beoordeeld.

4.3.2.1 <u>Wenselijkheid voor houtige kleine landschapselementen vanuit beleid</u>

- Wenselijkheid van bijkomende houtige kleine landschapselementen op die locatie en in die omgeving vanuit natuurbeleid, landschapsbeleid, en andere beleidsvelden.
    - Zijn bijkomende houtige KLE’s in dat gebied gewenst vanuit natuurbeleid?
    - Dragen de voorgestelde houtige KLE’s bij aan het cultuurhistorisch landschap en erfgoedwaarden van omgeving?

- Overwegingen uit andere beleidsvelden om de wenselijkheid van bijkomende houtige KLE's te beoordelen.

- Het project geeft uitvoering aan beleidsvisies, -plannen en gebiedsprocessen op Vlaams, provinciaal en/of gemeentelijk niveau (zoals soortbeschermingsplannen, beleidsplannen inzake natuur, landbouw, ruimtelijke planning, water, erosie, buffering, recreatie en beeldkwaliteit , enz.)

4.3.2.2 Wenselijkheid vanuit de terreinsituatie

- De versterking van het KLE-netwerk door de nieuwe aanplant wordt beoordeeld vertrekkende van de terreinsituatie van de projectlocatie en de omgeving op verschillende schaalniveaus:
    - nieuwe verbinding (bestaande vlak- en lijnvormige groenelementen in de omgeving worden dankzij de nieuwe aanplant verbonden met elkaar),
    - versterking van een bestaande verbinding,
    - herstel/heropbouw van een gedegradeerd netwerk.

De nieuwe aanplant zorgt voor een duidelijke meerwaarde tegenover de huidige situatie.

4.3.2.3 Draagvlak voor de aanplantingen

Draagvlak voor de aanplantingen wordt beoordeeld aan de hand van (voorafgaand) overleg met belanghebbenden (landbouwers, aangelanden, enz.) én initiatieven bij de aanplanting om het draagvlak voor houtige kleine landschapselementen in de omgeving te vergroten. Ze vormen een indicatie en/of soms al goede garantie op instandhouding en levensduur van de nieuwe landschapselementen.

4.3.2.4 Aanpak en haalbaarheid beheer en bijhorende initiatieven

De aanpak en haalbaarheid van het voorziene beheer tijdens én na de projecttermijn worden beoordeeld op verschillende facetten (systematische planning, coördinatie en organisatie, operationele uitvoering en personeelsinzet, partnerschap, financiering). Ze geven een indicatie over de garanties op de nazorg voor de aanplant en het goed beheer in de komende jaren.

Ook initiatieven rond kennisopbouw, opleiding en draagvlakverbreding worden hierbij beoordeeld. Dat zijn bijvoorbeeld acties binnen de eigen diensten, en/of samenwerking met lokale actoren en doelgroepen om hen te betrekken bij de opvolging, toezicht of het latere beheer (vb. landbouwers, buurt/wijkcomité, vrijwilligers enz.) .

4.4 UITVOERING

Het volledige project wordt binnen een termijn van 4 jaar uitgevoerd, te rekenen vanaf de begindatum bepaald in het Ministerieel Besluit. De vroegste begindatum valt samen met de datum van ondertekening van het Ministerieel Besluit. Een begindatum kan dus niet voor de datum van ondertekening vallen. De uiterlijke begindatum voor de projecten is 1 januari 2025.

Als een project vertraging oploopt en de geplande uitvoeringstermijn niet haalt, moet de projectaanvrager een gemotiveerde aanvraag tot termijnverlenging indienen bij de VLM. Die aanvraag moet uiterlijk zes maanden voor het einde van de projectuitvoeringstermijn ingediend worden en zal beoordeeld en al dan niet goedgekeurd worden door de VLM. De verlenging wordt niet goedgekeurd als die niet tijdig aangevraagd werd.

Een verlenging van de uitvoeringstermijn kan slechts éénmalig toegekend worden en bedraagt maximaal 12 maanden. De verlenging brengt geen budgettaire meerkost teweeg.

Wijzigingen aan het project (inhoudelijk of financieel) of wijzigingen aan de doelstellingen van het project moeten vooraf gemeld worden aan VLM.

Andere wijzigingen, bijvoorbeeld aan de gegevens van de aanvrager (adres, bankgegevens, statuten…), vergunningstoestand, planning, … moeten ook tijdig doorgegeven worden aan de VLM.

De aanplantingen in het kader van dit project worden gedurende 20 jaar in stand gehouden door de projectpromotor, zoniet dienen de subsidies geheel of gedeeltelijk terugbetaald te worden.

4.5 RAPPORTERING EN EINDUITBETALING

De aanvrager dient een inhoudelijk eindverslag en een financieel overzicht in bij de VLM, ten laatste binnen de drie maanden na het verstrijken van de projectuitvoeringstermijn van het project. De sjablonen daarvoor zullen aangeleverd worden door de VLM.

Als er een verlenging van het project werd goedgekeurd, moet de rapportering gebeuren ten laatste drie maanden na het einde van de verlengde termijn.

Het inhoudelijke eindverslag bevat minstens volgende gegevens:

- een beschrijving van de uitgevoerde aanplantingen (inclusief eventuele bescherming), nazorg en beheerwerken in de loop van het project, met opgave van de nodige gegevens voor de berekening van de forfaitaire subsidiebedragen; de eventuele afwijkingen ten opzicht van de projectvraag worden duidelijk vermeld en gemotiveerd;
- de personeelsinzet van projectpromotor en/of partners bij de projectonderdelen (aanplanting, nazorg-beheer, draagvlakverbreding);

- een beknopte beschrijving van de activiteiten in het kader van het project voor draagvlakverbreding en voor de opstart van het beheer;
- foto’s van het eindresultaat van de aanplantingen en de activiteiten;
- factuur van het gebruikte plantmateriaal met vermelding van soorten en aantallen;
- 'document van de leverancier' afgeleverd bij de levering van het plantmateriaal dat het autochtoon karakter garandeert (indien van toepassing: zie hiervoor 3.3.2.2. Autochtoon plantgoed), uitgezonderd voor aanplant van knotbomen met poten.

Voor de begeleiding van werkzaamheden, initiatieven voor draagvlakverbreding en opstart beheer wordt een financieel overzicht toegevoegd dat minstens volgende gegevens bevat:

- personeelsinzet van de projectpromotor en/of partners: motivering voor de inzet bij projectonderdeel, de effectieve tijdsinzet (uren) en loonbarema;
- kosten van werkingsmiddelen;
- kosten van externe dienstverlening: de factuur wordt als bewijsstuk toegevoegd.
- in voorkomend geval de gegevens over andere subsidies of toelagen die goedgekeurd zijn of waarvan de aanvraag nog loopt.

De VLM kan indien nodig bijkomende bewijsstukken of gegevens opvragen. De projectaanvrager krijgt dan nog 10 werkdagen om die te bezorgen. De VLM kan op elk moment ter plaatse een controle uitvoeren van de effectieve realisatie van het project.

Op basis van de bewezen en aanvaarde kosten voor de uitvoering van het project wordt het definitieve financieringsbedrag herberekend. Het herberekende bedrag kan nooit het toegekende financieringsbedrag uit het ministerieel besluit overschrijden.

5 FINANCIERING EN KOSTEN DIE IN AANMERKING KOMEN

De subsidie is maximaal 70% van de totale kostprijs van het project en bedraagt maximaal 50.000€. Het gaat om de kosten die in aanmerking komen binnen dit oproepreglement rekening houdend met de normbedragen en maximale grensbedragen voor bepaalde kosten (zie §5.1.2 en 5.1.3).

Er wordt een duidelijke en realistische raming van de totale projectkost vermeld in het projectvoorstel, met een eigen bijdrage van minstens 30%. De eigen bijdrage mag via andere subsidies of toelagen onder voorwaarde van 5.2

Alleen kosten die gemaakt en betaald worden binnen de termijn van de uitvoering van het project, komen in aanmerking voor subsidiëring. Kosten voor de verdere instandhouding van de aanplantingen na afloop van het project (instandhouding 20 jaar – zie §4.4), worden dus niet in rekening gebracht.

5.1 KOSTEN DIE IN AANMERKING KOMEN

Volgende kosten die binnen het project gemaakt worden, komen in aanmerking voor subsidiëring:

- kosten voor de uitvoering van de aanplanting, inclusief eventuele flankerende werken om de aanplant te beschermen;
- kosten voor de uitvoering van nazorg en beheerwerken tijdens de looptijd van het project;
- kosten voor begeleiding van werkzaamheden, initiatieven voor draagvlakverbreding en opstart beheer. Dat kunnen personeelskosten, kosten voor externe dienstverlening en werkingskosten zijn.

Deze kosten kunnen door projectpromotor of partner gemaakt worden.

Volgende kosten komen niet in aanmerking voor subsidiëring:

- kosten die geen duidelijke link hebben met het project;
- kosten waarvoor de facturatie en betaling gebeurden vóór de start of na de afloop van de projectuitvoeringstermijn;
- kosten voor aankoop, huur en/of pacht van gronden;
- kosten voor aankoop van machinerie of werkmateriaal voor aanplant, onderhoud/beheer;
- Kosten voor bestrijdingsmiddelen
- kosten voor vergunningsplichtige werken waarvoor geen vergunning aangeleverd wordt;
- boetes, financiële sancties, schulden en gerechtskosten;
- recupereerbare btw;
- studiekosten;
- kosten voor werken uitgevoerd voorafgaand de aanplant

5.1.1 Kosten voor aanplant

De subsidie voor de aanplanting en bijhorende bescherming, wordt uitsluitend berekend op basis van de normbedragen vermeld in dit oproepreglement en de effectieve realisaties op het terrein.

De uitvoerder van de aanplantingen is daarbij niet relevant: zowel aanplantingen die met eigen gemeentelijke of provinciale diensten uitgevoerd worden, als aanplantingen die uitbesteed worden komen in aanmerking voor subsidie.

Andere werkzaamheden die verband houden met de aanplanting maar niet vermeld worden bij de normbedragen, worden niet in aanmerking genomen voor subsidiëring (zoals voorafgaandelijke grondbewerking vóór aanplanting, palen om de aanplanting te markeren, exotenbestrijding, verwijderen van dood hout voorafgaand herstel, enz.).

De noodzaak voor de bescherming (omheining, afrastering) wordt omstandig gemotiveerd in de projectaanvraag.

5.1.2 Nazorg en beheerwerken

Voor de nazorg en beheerwerken wordt een procentueel bedrag van 20% van de effectieve en bewezen aanplanting in rekening genomen (exclusief kosten voor bescherming), waarop vervolgens het algemene subsidiepercentage (70%) wordt toegepast. De uitvoering van de nazorg en beheerwerken wordt gestaafd aan de hand van beeldmateriaal of andere bewijsstukken (tijdsregistratiesysteem, facturen voor werken, aankoop materiaal, enz.) en kan volgende werkzaamheden omvatten (niet-limitatieve opsomming):

- Nazorg (voor alle types KLE):
    - water geven (naargelang weersomstandigheden en bodemcondities)
    - afgestorven plantgoed (na één groeiseizoen) vervangen;
    - maaiwerken van concurrerende begroeiing;
    - andere werken in de eerste twee jaren na aanplant die nodig zijn om de groei van de individuele bomen en struiken en het vooropgestelde houtig klein landschapselement als geheel te garanderen;
- Beheer:
    - Hagen en heggen: eerste snoeibeurten;
    - Knotboom: scheuten op stam verwijderen en na 2 à3 jaar takken op kop wegsnoeien (eerste knotbeurt)naargelang groeisnelheid;
    - Opgaande boom: steunpalen wegnemen na één of twee groeiseizoenen; takken op stam wegsnoeien i.f.v. takvrije stam en kroonontwikkeling;
    - Andere werkzaamheden die nodig zijn voor de groei en gewenste ontwikkeling van aangeplante bomen en struiken.

5.1.3 Kosten voor begeleiding van werkzaamheden, initiatieven voor draagvlakverbreding en opstart beheer.

De projectpromotor kan volgende kosten inbrengen voor de begeleiding van werkzaamheden, initiatieven voor draagvlakverbreding en opstart beheer:

- personeelskosten of kosten van externe dienstverlening voor de voorbereiding, advisering, supervisie, evenals toezicht/controle voor, tijdens én na de aanplanting, nazorg en beheerwerken;
  Voor de aanplanting omvat dat technisch, administratieve, logistieke en organisatorische voorbereiding van de aanplanting (terreinbezoek, soortkeuze volgens standplaats en type KLE, vergunningsaanvraag, eventueel marktbevraging overheidsopdrachten, plantgoed bestellen, beplantingsplan uitwerken, enz.).
  Tijdens en kort na de uitvoering van de aanplantingen is supervisie en toezicht op de uitvoering van de werken belangrijk zodat dit volgens de regels van de kunst en de opgegeven lasten gebeurt.
  In het eerstvolgende groeiseizoen is opvolging van de aanplant belangrijk om uitval (plantgoed dat niet groeit) te bekijken, nazorg te bepalen en de eerste beheerwerken voor te bereiden, op te volgen en te controleren.
- Personeels-, werkingskosten en/of kosten van externe dienstverlening voor de initiatieven rond draagvlakverbreding in de fase van de aanplant en/of het beheer (communicatie, opmaak en productie communicatiemateriaal, organisatie van evenementen, doelgroepen betrekken en/of activeren,…) om de betrokkenheid van en het draagvlak bij omwonenden, streekbewoners en andere doelgroepen te vergroten (zoals landbouwers, vrijwilligers, buurtcomité, wijkorganisatie.), ….
- Personeels-, werkingskosten en/of kosten van externe dienstverlening voor de opstart van duurzaam en kwalitatief beheer (opmaak beheerplanning, vorming organiseren, systeem voor kennisopbouw opstarten, enz.)

Deze kosten worden evenwel tot een maximum van 5.000€ per project in rekening gebracht.

Voor de berekening van de personeelskost van de projectpromotor of -partner wordt er gewerkt met een vereenvoudigde kostenoptie (die reeds toegepast wordt bij EFRO-projecten):

maandwedde*(1,2/100) = standaarduurtarief.

De factor van 1,2 houdt rekening met alle kosten van de werkgever bovenop het brutoloon (vakantiegeld, eindejaarstoelage), maar ook met verminderingen, ziekte, verlof, etc. Voor de vaststelling van het subsidiabele bedrag van de personeelskosten geeft de projectpromotor dus de gepresteerde uren van het personeelslid op, de verantwoording voor die inzet, evenals de maandwedde.

Vlaamse overheid

Overzicht kosten en kostprijsberekening per projectonderdeel :

	maximum -bedrag	Berekening op basis van	Kostprijsberekening
Kosten voor uitvoering van AANPLANTING	/	Normbedragen aanplanting	Voorziene aanplanting X normbedrag
Kosten voor de BESCHERMING van de aanplanting (omheining/afrastering)	/	Normbedragen bescherming	Voorziene bescherming X normbedrag
Kosten voor NAZORG en BEHEERwerken	/	20% van kostprijs voor aanplanting (excl. bescherming)	20% van kosten voor uitvoering aanplanting
Diverse kosten voor begeleiding van werkzaamheden, initiatieven voor draagvlakverbreding en opstart beheer: - Eigen personeel of personeel van partners - Kosten voor externe dienstverlening - Werkingskost	Max. 5000 €	personeelskost volgens profiel/barema Kost voor inzet personeel op basis van factuur Kostenbewijs (factuur, onkostennota)	Aantal gepresteerde uren X personeelskost volgens profiel/barema Aantal gepresteerde uren X kostprijs volgens factuur
TOTALE Projectkost			SOM van bovenstaande kosten

Het subsidiebedrag bedraagt maximaal 70% van de totale projectkost die rekening houdt met normbedragen, de procentuele verhoudingen en maximale bedragen.

5.2 FINANCIERING

Er worden geen voorschotten voorzien voor de goedgekeurde projecten.

De projectpromotoren zorgen voor een eigen inbreng van minimaal 30% van de totale projectkost. De eigen inbreng bestaat uit het niet-gesubsidieerde deel van aanplant, nazorg/beheer, én diverse kosten voor begeleiding van werkzaamheden, initiatieven voor draagvlakverbreding en opstart beheer.

Andere subsidies mogen gebruikt worden voor de eigen inbreng tenzij die afkomstig zijn van het Lokaal energie- en klimaatpact. Ze worden wel op voorhand gemeld, en de totale subsidiëring mag niet meer bedragen dan 100% van de totale projectkost.

6 COMMUNICATIE OVER HET PROJECT

De projectpromotor voorziet minstens één infobord[3] per project, vlakbij de aanplantingen, voor de zichtbaarheid en herkenning van de aanplanting. Op het infobord komt inhoudelijke informatie over het nieuwe houtig klein landschapselement. Omvang, kleur- en materiaalgebruik van de communicatiedrager worden afgestemd op de omgeving: het infobord mag voldoende aandacht trekken en opvallen, maar wordt geïntegreerd in het landschap.

Aanvullende communicatie-initiatieven zijn uiteraard toegelaten en aangewezen (artikel, sociale media[4], infoblad, nieuwsbrief, …).

Het logo van de Vlaamse Landmaatschappij moet vermeld worden bij alle communicatie activiteiten over het project. U kunt daarvoor het combilogo of sponsorlogo gebruiken dat u vindt op de website van de VLM.

7 TERUGVORDERING VAN SUBSIDIES

De toegekende subsidie kan geheel of gedeeltelijk teruggevorderd worden of niet volledig uitbetaald worden in onderstaande gevallen:

- de uitvoering van de activiteiten is onvoldoende;
- bij de besteding van de subsidie wordt de regelgeving voor overheidsopdrachten niet nageleefd;
- de begunstigde leeft de voorwaarden niet na waaronder de projectsubsidie werd verleend;
- de begunstigde leeft de communicatieverplichtingen niet na;
- de begunstigde wendt de subsidie niet aan voor de doeleinden waarvoor zij werd verleend;
- de begunstigde verhindert de controle ter plaatse;
- de begunstigde verantwoordt de subsidie niet volledig en binnen de bepaalde termijn.

8 CONTACT

Als u vragen hebt, kunt u altijd mailen naar houtkanten@vlm.be.

[3] met vermelding van de herkomst van de subsidies

[4] De Vlaamse Landmaatschappij is actief op Facebook, Twitter en Linkedin. Tagt u ons in uw communicatie via sociale media? Wij vinden het fijn om de vorderingen op terrein te zien, en delen uw bericht graag op onze kanalen als dat past in onze sociale mediaplanning.

9 INSPIRATIE EN NUTTIGE LINKS

- Info over autochtoon plantgoed: autochtoon plantgoed – plant van hier (omvat ook plantgids met aangewezen soorten per streek); bosbouwkundig teeltmateriaal
- Het doel van Bomenwijzer is om u te helpen een doordachte en duurzame boomsoortkeuze te maken voor elke specifieke situatie. Daarbij vertrekt u van de standplaats waar de boom moet komen en het eindbeeld dat u voor ogen hebt : https://bomenwijzer.be/
- Vlaams actieplan wilde bestuivers

10 BELEIDSEVALUATIE EN OPVOLGING VAN INDICATOREN

Als basis voor de vijfjaarlijkse beleidsevaluatie worden er een aantal parameters opgevolgd. Een aantal indicatoren of kengetallen worden bij de aanvraag en het eindverslag opgevraagd:

- Type van gerealiseerde KLE's
- Totale lengte van de herstelde of aangeplante KLE's
- Aangeplante soorten
- Bijdrage aan klimaatmitigatie (koolstofopslag)
- Partners in het partnerschap

De VLM kan bijkomende indicatoren opleggen die de projectaanvrager moet opvolgen, bijvoorbeeld om een beleidsevaluatie in de toekomst te ondersteunen.

11 BIJLAGEN:

11.1 LIJST NORMBEDRAGEN VOOR AANPLANTINGEN EN BESCHERMING VAN DE AANPLANT EN TECHNISCHE VOORWAARDEN

Werkzaamheden die op forfaitaire basis in aanmerking komen voor de subsidie	Normbedrag (euro)	Norm-eenheid	Technische voorwaarden
Aanplant haag	12,75 €	m	(1) het plantgoed bestaat uitsluitend uit streekeigen en gecertificeerd autochtoon plantgoed; (2) een haag wordt alleen mechanisch beschermd tegen vraat; (3) een haag is minstens 25m lang, heeft minstens 4 planten per meter, is aangelegd met plantgoed dat minstens 60cm hoog is en wordt aangeplant tussen 15 november en 15 maart. Dode planten worden door geschikte soorten vervangen. Indien noodzakelijk wordt de haag met een afrastering beschermd tegen het vee; (4) waardplanten voor bacterievuur worden niet geplant in een straal van 1000m van fruitboomgaarden en boomkwekerijen; (5) er worden geen gewasbeschermingsmiddelen gebruikt op de haag;
Aanplant heg	4,68€	m	1) het plantgoed bestaat uitsluitend uit streekeigen en gecertificeerd autochtoon plantgoed; (2) een heg wordt alleen mechanisch beschermd tegen vraat; (3) een heg is minstens 25m lang, heeft minstens 1 plant per meter, is aangelegd met plantgoed dat minstens 60cm hoog is en wordt aangeplant tussen 15 november en 15 maart. Dode planten worden door geschikte soorten vervangen. Indien noodzakelijk wordt de heg met een afrastering beschermd

			tegen het vee; (4) waardplanten voor bacterievuur worden niet geplant in een straal van 1000m van fruitboomgaarden en boomkwekerijen; (5) er worden geen gewasbeschermingsmiddelen gebruikt op de heg;
Aanplant houtkant	198€	Are	(1) het plantgoed bestaat uitsluitend uit streekeigen en gecertificeerd autochtoon plantgoed; (2) een houtkant wordt alleen mechanisch beschermd tegen vraat; (3) een houtkant heeft een oppervlakte van minstens 1 are, en een breedte van maximaal 10m, is aangelegd met plantgoed dat minstens 60cm hoog is en wordt aangeplant tussen 15 november en 15 maart. De aanplant gebeurt in driehoeksverband en met een maximale plantafstand van 1,5m. Dode planten worden door geschikte soorten vervangen. Indien noodzakelijk wordt de houtkant met een afrastering beschermd tegen het vee; (4) waardplanten voor bacterievuur worden niet geplant in een straal van 1000m van fruitboomgaarden en boomkwekerijen; (5) er worden geen gewasbeschermingsmiddelen gebruikt op de haag;
Aanplant van een bomenrij of knotbomenrij	95€	Boom	(1) het plantgoed bestaat uitsluitend uit streekeigen en gecertificeerd autochtoon plantgoed; (2) een knot/bomenrij wordt alleen mechanisch beschermd tegen vraat; (3) een knot/bomenrij bestaat uit minstens 10 loofbomen, afwijking van het aantal bomen is mogelijk mits motivering, aangelegd met plantgoed met minimale stammaat 8/10, de plantafstand bedraagt minstens 7m; aanplanting wordt uitgevoerd tussen 15 november en 15 maart. een bestaande bomenrij kan aangevuld worden met minstens 10 loofbomen. Afwijking van het aantal bomen is mogelijk mits motivering. Dode bomen worden door

//

			geschikte soorten vervangen. Indien nodig wordt de bomenrij met een afrastering beschermd tegen het vee; (4) waardplanten voor bacterievuur worden niet geplant in een straal van 1000m van fruitboomgaarden en boomkwekerijen; (5) er worden geen gewasbeschermingsmiddelen gebruikt op de bomenrij;
Aanplant van een knotbomenrij met "poten"	22,65€	Poot (boom)	(1) het plantgoed bestaat uit poten: 2 tot 5-jarige takken met een diameter tussen 2 en 6 cm, en minimum 250cm lang; (2) ze worden ministens 75cm diep in de grond geplant;(3) een knot/bomenrij wordt alleen mechanisch beschermd tegen vraat; (4) een knotbomenrij bestaat uit minstens 10 bomen, afwijking van het aantal bomen is mogelijk mits motivering. De plantafstand bedraagt minstens 3m; aanplanting wordt uitgevoerd tussen 15 november en 15 maart. Een bestaande knotbomenrij kan aangevuld worden met minstens 10 exemplaren. Afwijking van het aantal bomen is mogelijk mits motivering. Dode bomen worden door geschikte soorten vervangen. Indien nodig wordt de knotbomenrij met een afrastering beschermd tegen het vee; (4) waardplanten voor bacterievuur worden niet geplant in een straal van 1000m van fruitboomgaarden en boomkwekerijen; (5) er worden geen gewasbeschermingsmiddelen gebruikt op de knotbomenrij;
Boombescherming aanplant met houten palen	54 €	Stuk	(1) de subsidiabele kosten bestaan uit de kosten voor de palen, de dwarslatten en de boomband; (2) drie palen (lengte 2,5m; diameter 6-8cm) worden rond de boomkorf geplaatst (70 cm in de rond). De drie palen worden bovenaan onderling verbonden met dwarslatten (lengte 0,6m; kastanjepaal in stukken gezaagd).

//

Boombescherming - boomkokers	59€	Stuk	Een boomkorf in zwaar, gegalvaniseerd draadnet (dikte 3mm; hoogte 1.8m, diameter 25cm; mazen 5 cm x 5 cm (voor schapen) en mazen 5cm x 10 cm (voor runderen)) wordt vastgemaakt aan de boompaal, ofwel een kant-en-klaar boomharnas met stangen op 3 tot 5 cm afstand
Bescherming aanplant heg, haag en houtkant met omheining, afrastering	5€	m	de subsidiabele kosten bestaan uit de kosten voor de palen en draad

11.2 PLANTENLIJST

Nederlandse benaming	Wetenschappelijke benaming
amandelwilg	salix triandra
beklierde heggenroos	rosa tomentella
berijpte viltroos	rosa sherardii
beuk	fagus sylvatica
bittere wilg	salix purpurea
bosrank	clematis vitalba
bosroos	rosa arvensis
boswilg	salix caprea
brem	cytisus scoparius
druivelaar	vitis vinifera

duindoorn	hippophae rhamnoides
duinroos	rosa pimpinellifolia
eenstijlige meidoorn	crataegus monogyna
egelantier	rosa rubiginosa
europese zwarte populier	populus nigra
fladderiep (steelolm)	ulmus laevis
gaspeldoorn	ulex europaeus
gelderse roos	viburnum opulus
gele kornoelje	cornus mas
geoorde wilg	salix aurita
gewone es	fraxinus excelsior
gewone esdoorn	acer pseudoplatanus
gewone vlier	sambucus nigra
gewone vogelkers	prunus padus
gladde iep (veldolm)	ulmus minor
grauwe abeel	populus x canescens
grauwe / rosse wilg	salix cinerea
grauwe els	alnus incana
grootbladige linde (zomerlinde)	tilia platyphyllos
grove den	pinus sylvestris
haagbeuk	carpinus betulus

hazelaar	corylus avellana
heggeroos	rosa corymbifera
hondsroos	rosa canina
hulst	ilex aquifolium
katwilg	salix viminalis
kleinbladige linde (winterlinde)	tilia cordata
kleinbloemige roos	rosa micrantha
klimop	hedera helix
koraalmeidoorn	crataegus rosiformis
kraagroos	rosa agrestis
kraakwilg	salix fragilis
kroosjes	prunus domestica subsp. insititia
laurierwilg	salix pentandra
mispel	mespilus germanica
ratelpopulier	populus tremula
rode kornoelje	cornus sanguinea
ruwe berk	betula pendula
ruwe iep (bergolm)	ulmus glabra
schietwilg	salix alba
schijnegelantier	rosa columnifera

//

sleedoorn	prunus spinosa
spaanse aak (veldesdoorn)	acer campestre
sporkehout (vuilboom)	rhamnus frangula
tamme kastanje	castanea sativa
tweestijlige meidoorn	crataegus laevigata
viltroos	rosa preudoscabriusculla
wegedoorn	rhamnus cathartica
wilde aalbes	ribes rubrum
wilde appel	malus sylvestris
wilde kamperfoelie	lonicera periclymenum
wilde kardinaalsmuts	euonymus europaeus
wilde kruisbes	ribes uva-crispa
wilde liguster	ligustrum vulgare
wilde lijsterbes	sorbus aucuparia
wilde wingerd	parthenocissus quinquefolia
wilde zwarte bes	ribes nigrum
wintereik	quercus petraea
zachte berk	betula pubescens
zoete kers	prunus avium
zomereik	quercus robur
zuurbes	berberis vulgaris

//

zwarte els	alnus glutinosa